

PAKSI
PÁKOLITZ ISTVÁN
VÁROSI KÖNYVTÁR

**A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár
2021. évi beszámolója**

I. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

1. Sikerek, eredmények és trendek a használati mutatók alapján

- 2021-ben a nyitvatartási napok száma enyhén növekedett 2020-hoz képest (154-ről 166-ra), de a járványhelyzet miatt bevezetett intézkedések miatt ez is messze elmaradt a 2019-es nyitva tartási napok számától (28,75%-kal kevesebb). A beiratkozott olvasók száma 12,48%-kal csökkent, leginkább a 14-17 éves korosztály maradt el a könyvtárból (-32,7%), legkevésbé a 65 éven felüli beiratkozók száma csökkent (-4,97%). A beiratkozás és a tagság hosszabbítása jelenleg személyes megjelenést igényel, így a visszaesés összefügg a könyvtári zárvatartási időszakokkal, illetve az épületbe lépés korlátozásával.
- Az aktív használók száma 7,17%-kal csökkent 2020-hoz képest, viszont beiratkozott olvasóink közül többen használták aktívan a könyvtárat 2021-ben (1844 beiratkozottból 1462 aktív használó), mint egy évvel korábban (2020-ban 2107 beiratkozottból 1575 aktív használó).
- Pozitív adat, hogy a könyvtárunkba újonnan regisztráltak száma növekedést mutat: 2020-hoz képest 16,58%-kal többen iratkoztak be első alkalommal a könyvtárba.
- A távhasználatok száma kiugróan növekedett 2020-hoz képest (online katalógusban végzett műveletek 29%-kal, telefonos és e-mailes megkeresések 151%-kal), vélhetően azért, mert 2021. májusig az olvasók ily módon tudtak könyveket lefoglalni, hosszabbítani, könyvtári munkatársakkal kapcsolatba lépni.
- Közösségi oldali megjelenésünk a 2020-as évhez hasonló képet mutat: közvetíthető (pl. országos kulturális intézmények online felületein elérhető) tartalmak megjelenítésével, saját tartalmak (publikáció, játékfelhívás, ajánlók, meghívók, intézményi információk) közzétételével voltunk jelen a Facebookon.
- A használói visszajelzések alapján látható, hogy számos olvasó igényli a személyes válogatás lehetőségét a szabadpolcon, ennek hiányában sok esetben szívesebben hagyatkoznak az olvasószolgálatos munkatársak választásaira, mint az online ajánlókra a könyvcsomagok összeállításakor.

2. Tárgyevi innovációk, innovatív lépések

- A tavaly megvalósított ötletek bizonyos szükséges kritériumok (magas hozzáadott értékkel rendelkezik, saját kutatási adatokon alapul, projekt keretében valósul meg) hiányában nem tekinthetők innovációnak, így 2021-ben a könyvtár innovációs tevékenységet nem végzett.

3. Az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

- A járványügyi veszélyhelyzet időtartama alatt a fenntartó teljes támogatását élvezhettük, mind foglalkoztatásügyi, mind feladatellátási, mind üzemeltetési szempontból.
- A járványhelyzet miatt 2021. május 4-ig könyvtárhasználó nem léphetett az épületbe, kölcsönzés a könyvtár épületeinek bejáratánál történt. Március 8-tól április 11-ig a könyvtár minden szolgáltatása szünetelt.

- A zárt térben tartandó gyermek- és felnőtt programok csak 2021 szeptemberétől indultak újra. 2021 novemberétől gyermekprogramokat ismételten nem lehetett tartani.

II. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

1. Az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

- 1. cél: információhoz és dokumentumokhoz való szabad hozzáférés biztosítása
A szolgáltatások otthonról való elérésének terén további fejlesztés nem történt 2020-hoz képest: a katalógus távoli elérése biztosított volt, a közösségi oldalakon keresztül tájékoztatás zajlott, a könyvek házhoz szállítása tovább folytatódott.
Képzések nem tudtak megvalósulni a járványhelyzet miatt.
A tervezett évi egy helytörténeti mű kiadási előkészítése megtörtént, de a megjelenés 2022-re tolódott.
- 2. cél: közösségépítés mint kiemelt feladat
Rendezvények, foglalkozások, versenyek megtartására kevés lehetőség adódott a járványhelyzeti intézkedéseket betartva.
Városi közös rendezvényeken két alkalommal vettünk részt (Város napja, Adventi kuckó).
- 3. cél: minőségirányítási rendszer bevezetése, cél a minősített könyvtár
2021-ben nem történt e cél érdekében előrelépés. A minősített könyvtár címet szerzett tamási városi könyvtárt látogatta meg egy fő a tapasztalatgyűjtés érdekében.
- 4. cél: pályázati források kiaknázása
Három sikeres pályázat zajlott 2021-ben: TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2020-01650 Óvárosi kulturális estek (lezárult), TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2021-00805 Játssz velünk! Ismered meg otthonod! – Óriás társasjáték (nem zárult le), TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2021-02398 Paksi Szilveszter (nem zárult le).
Az Egy „CSEPP” a nevelésért (EFOP-3.2.2-16-2016-00365) elnevezésű pályázat megvalósulásának vizsgálatára vonatkozó minisztériumi helyszíni ellenőrzés még nem zárult le (konzorciumi partner a könyvtár).

2. A pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését?

- A lezárult Óvárosi kulturális estek pályázat megvalósításával támogattuk a közösségépítést a paksi és környékbeli (elsősorban nagydorogi) lakosság megszólításával. A program szabadtéri kulturális eseményeket kínált.

III. SZERVEZET

- 2021. júniusban informatikus könyvtáros MA diplomát szerzett egy kolléga (Nagy Balázs).
- 2021. szeptember 1-től Erdei Judit gyermekkönyvtáros került felvételre a Kincskereső Iskolai és Gyermekkönyvtárba.
- 2021. szeptember 9-től képviselőtestületi jóváhagyással Szelpné Virág Rita könyvtáros lett az intézményvezető helyettes Takács Gyula igazgatóhelyettest váltva.

- Az év második felében két fő közös megegyezéssel távozott a könyvtárból Fricz-Bakos Ottília minőségbiztosítási munkatárs és Takács Gyula gyűjteményszervező könyvtáros. Határozatlan idejű státuszuk 2021 végéig nem került betöltésre.
- 2021 decemberétől Zsidi-Török Tímea tartós táppénzének idejére határozott idejű szerződéses munkatársat alkalmazunk a gyermekkönyvtárban (Strasszer Blanka).
- Két munkatárs egész évben tartós távolléten volt (Pumerscheinné Bedekovity Zóra, Gyulainé Cserenyecz Katalin).
- 2021. május 14-én tizenegy javasolt intézkedés megfogalmazásával zárult a Paksi Polgármesteri Hivatal Belső Ellenőrzési Csoportja által végzett dolgozói illetmény besorolás vizsgálata.
- 2021. november 11-én lezárult az Állami Számvevőszék által kezdeményezett eljárás, amely a könyvtár 2017-2018. évi gazdálkodásának szabályosságát vizsgálta.

IV. INFRASTRUKTÚRA

1. Fizikai terek állapotának változása

- A látogatói terek állapota érdemben nem változott, az alapfeladatok ellátásához megfelelő.
- A felnőtt könyvtár épülete (egykori zsinagóga) külső felújítást igényel az ereszcsontra rossz állapota okozta falazások miatt, a felújítási kérelem a 2022-es költségvetésben is szerepel.

2. Infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

- Az infokommunikációs eszközök mennyisége a feladatok ellátásához megfelelő, elhasználódásuk, elavultságuk miatt 2021-ben elkezdtek az asztali számítógépek folyamatos cseréjét (1-1 db asztali számítógép és monitor) az érdekeltségnövelő támogatás eszközbeszerzésre fordítható részéből.

3. Egyéb infrastruktúra

- A nyári nagy meleg miatt két mobilklíma került beszerzésre a felnőtt könyvtárba.
- Egy új iratmegsemmisítő segíti az adminisztrátor-pénztáros munkáját.
- Egy új könyvkocsit használhatnak a Kínálgató Iskolai és Gyermekkönyvtárban.

V. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

1. Gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

- 2021-ben összesen több mint 2700 kötet könyvet és 114 féle folyóiratot vásároltunk vagy kaptunk ajándékba a három intézményrész (felnőtt, gyermek- és iskolai könyvtár) részére; ez a szám a könyvek esetében nem sokkal marad el az egy évvel korábbtól (2020-ban a könyvek esetében 100 kötettel, a folyóiratok esetében 9 címmel volt nagyobb a gyarapodás). A vásárlással beszerzett könyvek és folyóiratok értéke 2021-ben bruttó 700 ezer Ft-tal volt magasabb, mint egy évvel korábban.

- 2021-ben 2018 db könyvet vontunk ki az állományból elhasználódás, elavultság vagy elvesztés miatt. Ez kb. 1400 db kötetel kevesebb a 2020-ban, az állományrevízió évében végrehajtott selejtezéshez képest.
- A 2021. év során a helytörténeti gyűjtemény 200 kötetel gyarapodott az eddig fel nem dolgozott állományt átnézve; ezáltal ötször annyi kötetel gyarapodott ez az állományrész, mint egy évvel korábban.
- A raktárban tárolt helytörténeti fölőspéldányokat felkínáltuk a megye más könyvtárai számára, így további raktári helyek váltak szabaddá.

2. Gyűjteményfeltárás

- A 2021 májusáig tartó különleges munkarend miatt átlagosan kettőről öt napra emelkedett a beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama.
- A tárgyévben beszerzett összes példány elektronikus feldolgozásra került; a könyvtár feltöltött rekorddal országos közös katalógus építéséhez nem járult hozzá.

3. Állományvédelem

- A 2021. évben biztonsági jel (pl. RFID), illetve aktív állagvédelmi kezelés alkalmazása nem történt, restaurálható muzeális dokumentummal a könyvtár nem rendelkezik.

4. Digitalizálás

- 2021-ben a könyvtár állományvédelmi digitalizálást nem végzett, a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia, illetve a közgyűjteményi irányelveket és módszertani ismereteket összefogó „Fehér Könyv” alapján intézményi digitalizálási stratégia nem készült.
- A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár megkeresésére az Arcanum Digitális Tudománytár részére kölcsönöztük a könyvtárban őrzött Paksi Hírnök évfolyamait digitalizálás céljából.

VI. SZOLGÁLTATÁSOK (VÁLTOZÁSOK, TRENDEK)

1. Célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

- A Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek (EFOP-3.3.3- VEKOP-16- 2016-00001) projekt Az én könyvtáram című programjának keretében a családok számára meghirdetett Őszi játék (Geobook catching mintaprogram) valósult meg.
- Állandó gyermekprogramjaink – Ringató és Baba-mama klub a legkisebbeknek, Kakaó-parti és kézműves foglalkozások az óvodásoknak, könyvtárhasználati és tematikus órák iskolásoknak - a járványhelyzet miatt csökkentett számban kerültek megrendezésre.
- Felnőttek számára tervezett állandó programjaink – Családfakutató klub, dr. Sággh Beáta irodalomterápiás foglalkozásai – a járványhelyzet miatt nem kerültek megrendezésre.

2. Helyben elérhető szolgáltatások

- A személyes helybeni könyvtárhasználati alkalmak száma 46,65 %-os csökkenés mutat 2020-hoz képest; ennek lehetséges oka, hogy a könyvtárba 2021. májusig nem léphetett olvasó, és csak júliustól lehetett a helyben használható szolgáltatásokat - folyóiratolvasó, helytörténeti állomány, olvasóterem, számítógéphasználat, gyermekkönyvtári helyben olvasás és játék - is igénybe venni.

3. Távolról elérhető szolgáltatások

- A honlapon keresztül elérhető online katalógus funkcióin (pl. hosszabbítás, foglalás, előjegyzés) túlmenően távolról elérhető szolgáltatások (pl. online fizetés, előfizetett adatbázisok távoli elérése) biztosítására technikai nehézségek miatt nem volt lehetőség.
- 2021 novemberétől online katalógusunk hozzáférhetőségével állandó nehézségek vannak, valószínűsíthetően a könyvtári honlap technológiai elavultsága miatt.
- A telefonos, e-mailes ügyintézés került előtérbe a járványhelyzeti intézkedések bevezetése után.

4. Közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

- Nyári szabadtéri rendezvényünk volt a kétnapos Óvárosi kulturális estek program, az első napon filmtörténeti előadásokkal, jazz koncertekkel.
- 2021 ősztől tarthattunk újra rendezvényeket a könyvtár épületében. 2021 novemberétől a gyermekprogramok újra szüneteltek, így számuk elmaradt a megszokottól.
- Új rendezvénysorozatot indítottunk Helyi alkotók bemutatkozása címmel.
- A könyvtárban mutatták be a Herczeg Ágnes egykori könyvtárigazgató gyűjtéséből készült Paksi ragadványnevek című dolgozatot, ami a Paksi Tükörben jelent meg.
- A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége paksi csoportjával közös szervezésben Raffay Ernő történész tartott előadást Trianon 100 címmel.
- Könyvtárunk részt vett az Országos Könyvtári Napok programsorozaton.
- A könyvtárban tartották a Kezdőjátékos Társasjáték Klub heti alkalmait.

5. Online felületek (honlap, közösségi média)

- Online felületeinken tájékoztattunk a járványhelyzet miatti rendkívüli nyitva tartásról, majd később híreinkről, programjainkról.

VII. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

1-2. Használói elégedettségmérés és önértékelés

- 2021 folyamán az intézmény előkészített elégedettségmérést vagy az előírásoknak megfelelő önértékelést nem végzett.

3. Megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

- A Minősített Könyvtár címmel kitüntetett Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár egész évben kínált módszertani segítségnyújtást, mint például a 2022-ben Minősített Könyvtár címet elnyerő tamási városi könyvtárban szervezett könyvtárvezetői összejövetel.

VIII. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

- A könyvtár helytörténeti könyvsorozatában, a Hiador sorozatban 2021-ben Herczeg Ágnes Paksi ragadványnevek című kötete került nyomdai előkészítés alá, ám a megjelenés nyomdaipari okokból 2022 elejére tolódott.
- Az intézmény munkatársai tudományos kutatási tevékenységet a könyvtár megbízásából nem végeztek.

IX. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

1. Könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

- Gyermekkönyvtáraink - a Kínálgató Iskolai és Gyermekkönyvtár, valamint a Kincskereső Gyermekkönyvtár - 2021-ben is jó kapcsolatot ápoltak a helyi nevelési-oktatási intézményekkel, ám a kínált tematikus foglalkozásokat, könyvtárismereti órákat a járványhelyzet miatt kevés alkalommal tudták megtartani.
- A Csengey Dénes Kulturális Központ Könyvtárával közösen biztosította könyvtárunk 2021 nyarán a strand könyvtárat, ősszel együtt települtünk ki a Város napi rendezvényre.
- A helyi Értéktár Bizottság elnöki tisztét 2021. szeptemberig Takács Gyula igazgató helyettes látta el.
- A könyvtár helyet biztosít a városban 2021 ősztől működő, harmadik országbelieknek információt nyújtó információs pontok egyikének.
- 2021-ben a Vendéglátó Akadémia segédkönyvtáros képzésének egyik tanulója intézményünkben teljesítette szakmai gyakorlatát.
- A középiskolások számára előírt közösségi szolgálat teljesítésére egy új intézménnyel kötöttünk szerződést (siófoki technikum).
- Kíségítő takarítási tevékenységre egy fő regisztrált álláskeresőt fogadtunk 30 munkanap önkéntes munka keretében.
- A 2021. évi Atomfutás buliváltójában a könyvtár csapata 1. helyezést ért el, a csapat tagjai között más helyi intézmények munkatársai is voltak.

X. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

1. A könyvtár megjelenése médiumokban

- A helyi televízióban 14, a rádióban 17, a nyomtatott sajtóban 6 alkalommal, a megyei sajtóban 11 alkalommal, a közösségi médiában pedig 273 hírrel jelent meg intézményünk 2021-ben.

- A helyi médiumokkal jó volt az intézmény kapcsolata.
- 2. Lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)**
- 2021-ben a könyvtár arculati elemei nem változtak az előző évhez képest.
  - Városi rendezvényeken, külső helyszíneken (pl. strandkönyvtár) való megjelenésünkkel a könyvtárba nem járó lakosságot is megszólíthattuk.

XI. A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY OKOZTA VÁLTOZÁSOKRÓL

1. A pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen mértékben befolyásolták a szolgáltatási környezetet és ezek milyen módon voltak fenntarthatóak a 2021-es évben?

- Helyben történő készpénzmentes, elektronikus fizetési lehetőség biztosítására szolgáló bankkártya-leolvasó terminálok továbbra is igénybe vehetők.
- A házhozszállítási szolgáltatás 2021 folyamán végig működött, kollégáink csaknem 100 dokumentumot vittek házhoz.

2. Hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?

- A személyes jelenléttel járó szolgáltatások mellett-helyett nagyobb hangsúly helyeződött a könyvtár online térben való megjelenésére, szolgáltatásaira.
- A fizikai térben megvalósuló közösségépítésre, a könyvtár mint „harmadik hely” szerepkörre kevesebb hangsúlyt tudtunk helyezni.

Paks, 2022. február 28.

Szelpné
 Szelpné Virág Rita
 intézményvezető helyettes

Iktatószám: IF/69-2/2022.

Tárgy: A Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár 2021. évi intézményi beszámolójának jóváhagyása

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § i) pontjában rögzített hatáskörömben eljárva a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtár 2022. február 28. napján kelt, IF/69-1/2022. iktatószámú 2021. évi intézményi beszámolóját elfogadom.

Paks, 2022. március 7.

Szabó Péter
polgármester